

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με πολυετές σχέδιο αποκατάστασης για τον ξιφία της Μεσογείου και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 και (ΕΕ) 2017/2107»

[COM(2018) 229 final — 2018/0109 (COD)]

(2018/C 440/30)

Μόνος εισηγητής: ο κ. **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Αίτηση γνωμοδότησης Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,	2.5.2018
Συμβούλιο,	14.5.2018
Νομική βάση	Άρθρα 43 παράγραφος 2 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	22.5.2018
Αρμόδιο τμήμα	Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και περιβάλλον
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	5.9.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	19.9.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	537
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	181/1/3
(υπέρ/κατά/αποχές)	

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) υποστηρίζει, σε γενικές γραμμές, την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία επιδιώκεται να μεταφερθεί στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) η σύσταση 16-05 της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού (ICCAT), στην οποία θεσπίζεται πολυετές σχέδιο αποκατάστασης για τον ξιφία της Μεσογείου, με στόχο τα συγκεκριμένα ιχθυαποθέματα να ανέλθουν σε βιομάζα που να αντιστοιχεί στη μέγιστη βιώσιμη απόδοση (ΜΒΑ) έως το 2031 το αργότερο, με πιθανότητα τουλάχιστον 60 % για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

1.2. Η ΕΟΚΕ διαπίστωσε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν περιορίστηκε στη μεταφορά της εν λόγω σύστασης της ICCAT, αλλά εισήγαγε στην πρότασή της διάφορα στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται σε αυτήν και που ενδέχεται να αποτελέσουν ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τον ευρωπαϊκό στόλο έναντι των στόλων τρίτων χωρών που βρέχονται από τη Μεσόγειο —όπως το Μαρόκο, η Αλγερία, η Τυνησία και η Τουρκία—, οι οποίοι αλιεύουν επίσης το συγκεκριμένο είδος. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποτραπούν τυχόν κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις για τους Ευρωπαίους επιχειρηματίες και εργαζόμενους σοβαρότερες απ' ό,τι για τις λοιπές χώρες, η ΕΟΚΕ καλεί τους συννομοθέτες να λάβουν υπόψη τις ειδικές παρατηρήσεις που εκτίθενται παρακάτω.

1.3. Η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τα κράτη μέλη και από τις παράκτιες χώρες της Μεσογείου να εφαρμόσουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη της πλήρους εξάλειψης των παρασυρόμενων απλαδιών —η χρήση των οποίων απαγορεύεται από το 1998—, προκειμένου να αποτρέπεται η παράνομη αλιεία και πώληση του ξιφία της Μεσογείου, ο αντίκτυπός της στην αγορά, και ο αθέμιτος ανταγωνισμός που αυτή συνεπάγεται για τον στόλο που τηρεί τη νομοθεσία.

2. Κύρια σημεία της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

2.1. Λόγω της ανησυχητικής κατάστασης όσον αφορά τον ξιφία της Μεσογείου (*Xiphias gladius*), κατά την ετήσια συνεδρίαση της του 2016, η ICCAT υιοθέτησε τη σύσταση 16-05, με την οποία θεσπίζεται δεκαπενταετές σχέδιο αποκατάστασης για το συγκεκριμένο είδος. Με τη σύσταση θεσπίζονται κανόνες για τη διατήρηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των αποθεμάτων ξιφία της Μεσογείου, με στόχο να εξασφαλιστεί βιομάζα αντίστοιχη προς τη ΜΒΑ έως το 2031 το αργότερο, με πιθανότητα τουλάχιστον 60 % για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

2.2. Η υπό εξέταση πρόταση κανονισμού μεταφέρει στο δικαιο της Ένωσης την εν λόγω σύσταση, η οποία είναι άμεσα εφαρμόστια από το 2017, προκειμένου να μπορεί η ΕΕ να τηρεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της και να παρασχεθεί ασφάλεια δικαίου στους φορείς του κλάδου όσον αφορά τους κανόνες και τις υποχρεώσεις στους οποίους υπόκεινται.

2.3. Τα κυριότερα στοιχεία του σχεδίου αποκατάστασης είναι τα εξής: ορισμός του συνολικού επιτρεπόμενου αλιεύματος στους 10 500 τόνους, το οποίο σταδιακά θα μειωθεί· ορισμός του ελάχιστου μεγέθους αναφοράς διατήρησης στο μήκος των 100 εκ. από την κάτω σιαγόνα μέχρι τη διχάλα της ουράς ή στα 11,4 κιλά ζώντος βάρους ή 10,2 κιλά βάρους χωρίς βράγχια και εντόσθια· ορισμός στα 2 500 του μέγιστου ορίου των αγκιστριών που επιτρέπεται να ποντίζουν ή να φέρουν τα σκάφη· θέσπιση περιόδου απαγόρευσης αλιείας τριών μηνών, από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους· περιορισμός του αριθμού επιτρεπόμενων σκαφών, καθώς και μέτρα ελέγχου ανάλογα με αυτά που ισχύουν για τον ερυθρό τόνο.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι απαιτείται η μεταφορά της σύστασης 16-05 της ICCAT στο δίκαιο της Ένωσης, και συνεπώς υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3.2. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ διαπίστωσε ότι η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπερβαίνει την ίδια τη σύσταση της ICCAT και εισάγει νέες απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνονται σε αυτήν. Δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα αποθέματα δεν τα εκμεταλλεύεται μόνον ο στόλος της ΕΕ, αλλά και όλες οι λοιπές παράκτιες χώρες της Μεσογείου, είτε με αλιεία που στοχεύει ειδικά το είδος αυτό (Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία και Τουρκία) είτε ως τυχαία αλιεύματα, η ΕΟΚΕ δεν θεωρεί σκόπιμη τη μονομερή επιβολή των εν λόγω πρόσθετων μέτρων, εφόσον ενδέχεται να προκαλέσουν διακρίσεις εις βάρος του αλιευτικού στόλου της ΕΕ και να επιφέρουν κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις για τους επαγγελματίες της ΕΕ διαφορετικές από εκείνες των άλλων χωρών που συμμετέχουν στην αλιεία αυτή.

3.2.1. Ενόψει μελλοντικών διαπραγματεύσεων, η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναπτύξει εντατικότερη συνεργασία με τις τρίτες χώρες στους κόλπους της ICCAT, έως ότου επιτευχθούν συμφωνίες που, χωρίς να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των αλιείων, θα επιταχύνουν την αποκατάσταση της βιομάζας και την πρόοδο της προς το επίπεδο της MBA.

3.3. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η χρήση παρασυρόμενων απλαδιών για την αλιεία ξιφία στη Μεσόγειο απαγορεύεται από το 1998. Λαμβάνοντας υπόψη την επίπτωση που έχει στα αποθέματα ξιφία της Μεσογείου η παράνομη χρήση του απαγορευμένου αυτού εργαλείου εκ μέρους ορισμένων αλιείων, καθώς και τον αθέμιτο ανταγωνισμό που συνεπάγεται αυτή εις βάρος των επιχειρήσεων που τηρούν τη νομοθεσία, η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τα κράτη μέλη και από τις παράκτιες χώρες της Μεσογείου να εφαρμόσουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη εξάλειψή του.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Το άρθρο 8, το οποίο θεσπίζει περιορισμό της αλιευτικής ικανότητας ανά τύπο αλιευτικού εργαλείου, δεν αρκείται στη μεταφορά των διατάξεων της παραγράφου 6 της σύστασης της ICCAT, η οποία ορίζει ότι «κατά τη διάρκεια του σχεδίου αποκατάστασης θα εφαρμοστεί περιορισμός της ικανότητας. Το 2017 τα CPC⁽¹⁾ θα περιορίσουν τον αριθμό των αλιευτικών σκαφών τους που επιτρέπεται να αλιεύουν ξιφία της Μεσογείου στον μέσο ετήσιο αριθμό σκαφών τους που αλιεύσαν, διατήρησαν επί του σκάφους, μεταφόρτωσαν, μετέφεραν ή εκφόρτωσαν ξιφία της Μεσογείου την περίοδο 2013-2016. Ωστόσο, τα CPC θα μπορούν να αποφασίσουν να κάνουν χρήση του αριθμού των σκαφών τους που αλιεύσαν, διατήρησαν επί του σκάφους, μεταφόρτωσαν, μετέφεραν ή εκφόρτωσαν ξιφία της Μεσογείου το 2016, εάν ο αριθμός αυτός είναι κατώτερος από τον μέσο ετήσιο αριθμό σκαφών της περιόδου 2013-2016. Ο περιορισμός αυτός θα εφαρμόζεται ανά τύπο εργαλείου για τα σκάφη αλίευσης». Αντ' αυτού, περιορίζει την αλιευτική ικανότητα στην επιλογή που επιτρέπει τον μικρότερο αριθμό σκαφών. Γι' αυτό, η ΕΟΚΕ συνιστά να χρησιμοποιηθεί κατά λέξη η διατύπωση της παραγράφου 6 της σύστασης 16-05 της ICCAT.

4.2. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η διατύπωση του άρθρου 10 παράγραφος 2 μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση, καθώς μπορεί να ερμηνευθεί ως πρόταση πλήρους απαγόρευσης των παραγαδιών, ενώ στην πραγματικότητα αυτό που επιδιώκεται με τη σύσταση της ICCAT είναι να αποφευχθεί η αλίευση ιχθυδίων ξιφία που θα μπορούσαν να αλιευθούν με τα μικρά αγκίστρια που χρησιμοποιούν τα σκάφη που αλιεύουν μακρύπτερο τόνο της Μεσογείου. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προτείνει την ακόλουθη διατύπωση: «Με σκοπό την προστασία του ξιφία της Μεσογείου, εφαρμόζεται περίοδος απαγόρευσης της αλιείας που στοχεύει τον μακρύπτερο τόνο (*Thunnus alalunga*) στη Μεσόγειο, από την 1η Οκτωβρίου έως τις 30 Νοεμβρίου κάθε έτους».

4.3. Το άρθρο 14 παράγραφος 2 είναι ένα από τα άρθρα όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι πιο αυστηρή από την ίδια τη σύσταση της ICCAT, καθώς ορίζει ότι «επιτρέπονται επιπλέον 2 500 εφεδρικά μη αρματωμένα αγκίστρια επί του αλιευτικού σκάφους για ταξίδια διάρκειας άνω των δύο ημερών». Αντιθέτως, σύμφωνα με την παράγραφο 18 της σύστασης, επιτρέπεται να είναι αρματωμένα. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα προκαλούσε λειτουργικό πρόβλημα στα πληρώματα των σκαφών, τα οποία επιφορτίζονται με όλο και περισσότερες υποχρεώσεις. Συνεπώς, η ΕΟΚΕ συνιστά να διαγραφεί η διευκρίνιση «μη αρματωμένα» στο εν λόγω άρθρο και να υιοθετηθεί αυτό που ορίζεται στην ίδια τη σύσταση: «Μια δεύτερη σειρά από αρματωμένα αγκίστρια μπορεί να επιτρέπεται επί του σκάφους για ταξίδια διάρκειας άνω των 2 ημερών, υπό τον όρο ότι θα είναι σταθερά προσδεμένα και στοιβαγμένα σε καταστρώματα σε χαμηλότερο επίπεδο, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η άμεση χρήση τους».

(¹) Συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ICCAT.

4.4. Το άρθρο 18 παράγραφος 2 ορίζει ότι «για λόγους ελέγχου, η διαβίβαση στοιχείων του ΣΠΣ ⁽²⁾ από αλιευτικά σκάφη τα οποία επιτρέπεται να αλιεύουν ξιφία της Μεσογείου δεν διακόπτεται όταν τα σκάφη είναι στον λιμένα». Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η πρόταση αυτή ενδέχεται να προκαλέσει περιττές πρόσθετες δαπάνες για τους αλιείς, και συνεπώς, με βάση το άρθρο 18 παράγραφος 2 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 404/2011 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί της θέσπισης κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, προτείνει να επιτρέπεται η διακοπή της λειτουργίας του ΣΠΣ στον λιμένα, υπό τον όρο να εξασφαλίζεται ότι κατά τη διακοπή και κατά την επαναλειτουργία του συστήματος το σκάφος θα βρίσκεται στην ίδια θέση.

4.5. Στο άρθρο 20 παράγραφος 2, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπερθεματίζει και πάλι σε σχέση τις διατάξεις της σύστασης 16-05 της ICCAT. Πράγματι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να τοποθετούνται επιστημονικοί παρατηρητές στο 20 % τουλάχιστον των πελαγικών παραγαδιάρικων σκαφών που αλιεύουν ξιφία της Μεσογείου. Αντιθέτως, στην παράγραφο 44 της σύστασης της ICCAT ορίζονται τα εξής: «Κάθε συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης ICCAT μεριμνά για την παρουσία εθνικών επιστημονικών παρατηρητών στο 5 % τουλάχιστον των πελαγικών παραγαδιάρικων σκαφών του άνω των 15 μέτρων που αλιεύουν ξιφία της Μεσογείου». Η ΕΟΚΕ θεωρεί αδικαιολόγητη και δυσανάλογη την αύξηση της κάλυψης στο 20 %, δεδομένου ότι πρόκειται για σκάφη μικρών διαστάσεων, με περιορισμούς χώρου και κόστους, για τα οποία η τήρηση της απαίτησης αυτής θα συνεπάγετο σοβαρό πρόβλημα. Επιπροσθέτως, οι στόλοι τρίτων χωρών θα εξακολουθούσαν να υπόκεινται σε απαίτηση κάλυψης ποσοστού μόνο 5 %. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ συνιστά να διατηρηθεί η υποχρέωση στο 5 % που απαιτείται από την ICCAT.

4.6. Στο άρθρο 24 παράγραφος 2 ορίζεται ότι οι καπετάνιοι ενωσιακών αλιευτικών σκαφών συνολικού μήκους κάτω των 12 μέτρων οφείλουν να γνωστοποιούν, τουλάχιστον τέσσερις ώρες πριν από την προβλεπόμενη ώρα άφιξης στον λιμένα, στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους μια σειρά πληροφοριές. Λόγω των προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν για τον στόλο μικρής κλίμακας από την απαίτηση αυτή σε μεμονωμένες χρονικές στιγμές, η ΕΟΚΕ προτείνει να προστεθεί μια φράση που θα εξουσιοδοτεί το κράτος μέλος να τροποποιεί την προειδοποίηση αυτή των τεσσάρων ωρών σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να υιοθετηθεί μια διατύπωση ανάλογη με του άρθρου 31 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1627, που αφορά το σχέδιο αποκατάστασης του ερυθρού τόνου: «Όταν τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας της Ένωσης, να εφαρμόσουν συντομότερη προθεσμία κοινοποίησης από την αναφερόμενη στις παραγράφους 1 και 2, οι εκτιμώμενες ποσότητες τόνου που διατηρείται επί του σκάφους μπορούν να κοινοποιηθούν κατά την ως εκ τούτου ισχύουσα ώρα κοινοποίησης πριν από την άφιξη. Εάν οι περιοχές αλιείας απέχουν λιγότερο από τέσσερις ώρες από τον λιμένα, οι εκτιμώμενες ποσότητες τόνου που διατηρούνται επί του σκάφους είναι δυνατόν να τροποποιηθούν οποιαδήποτε στιγμή πριν από την άφιξη».

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER

⁽²⁾ Σύστημα παρακολούθησης σκαφών.